

SYGDOMSOVERVÅGNING 2007

Uge 1/2, 2008

Et vaccinationsprogram i forandring

I oktober 2007 blev der indført vaccination mod invasiv pneumokokinfektion til børn under to år med 7-valent konjugeret pneumokokvaccine, EPI-NYT 37a+b/07. Dette er den første nye sygdom, der omfattes af det danske børnevaccinationsprogram siden 1993, hvor Hib-vaccinen blev indført. Det er forventningen, at der i de kommende år vil ske et fald i antallet af alvorlige pneumokokinfektioner, herunder sepsis- og meningitistilfælde hos småbørn. Det er også sandsynligt, at der vil ses et vist fald i antallet af mindre alvorlige pneumokokinfektioner hos børn, som for eksempel mellemørebetændelser. Ud fra udenlandske data er det endvidere sandsynligt, at det samlede smittepres vil falde, og at der dermed vil ske en reduktion i pneumokokinfektioner blandt ældre. Den samlede effekt på folkesundheden kan dermed potentielt blive betragtelig.

Det er imidlertid nødvendigt fremover at overvåge infektionerne nøje. De vaccine-relaterede pneumokokserotyper kan med tiden blive erstattet af andre serotyper som ikke er dækket af vaccinen. I så fald kan effekten af vaccinationsprogrammet blive mindre end antaget.

Der er også andre ændringer af vaccinationsprogrammet i sigte. I 2007 blev det besluttet at flytte MFR 2-vaccination til 4-års børneundersøgelsen; dette vil ske i foråret 2008, EPI-NYT 48/07. Formålet er – gennem en højere vaccinationsdækning i en tidligere alder – at øge den samlede befolknings immunitet, hvilket bl.a. kan bidrage til at hindre den frie cirkulation af mæslingevirus som er WHO's mål for 2010. At der er behov for at styrke indsatsen illustreres af nylige udbrud af mæslinger i europæiske lande, se www.euvac.net. I 2007 blev der også gennemført en medicinsk teknologivurdering vedrørende vaccination mod humant papillomvirus (HPV) med det formål at forebygge livmoderhalskræft. Sundhedsstyrelsen har derefter indstillet, at der indføres tilbud om HPV-vaccination i det danske børnevaccinationsprogram. Den endelige beslutning vil blive taget af Sundhedsministeriet, Regeringen og Folketinget. Endelig blev det i 2007 vedtaget,

at tilbuddet om gratis influenzavaccination bl.a. også omfatter personer med visse kroniske sygdomme, EPI-NYT 38/07. Det er måske derfor, at SSI i 2007 har udleveret et rekordstort antal vacciner – over 720.000 doser. Det vides ikke, hvor mange af disse vacciner, der er blevet anvendt til risikogrupper, og hvor mange, der er blevet givet til i øvrigt raske mennesker. Men målt i antal udleverede vacciner er det givet, at influenza-vaccinationsprogrammet er den største aktivitet i det samlede vaccinationsstilbud til den danske befolkning. Med et vaccinationsprogram i udvikling, er det afgørende løbende at kunne kvalitetssikre og vurdere økonomi og effekt. Derfor er det glædeligt, at Sundhedsstyrelsen gjorde den positive indstilling vedrørende HPV-vaccination betinget af, at der samtidigt indføres et nationalt vaccinereregister, som bør gælde alle vacciner.

Q-feber

I 2007 kom der fokus på Q-feber, som er en zoonose, der er forårsaget af *Coxiella burnetii*, EPI-NYT 46/06 og 51/07. Q-feber findes i en del danske kvægbesætninger og kan dermed udgøre et problem for personer, der arbejder i kvægbruget. De fleste infektioner er milde og selvbeholdende, men for gravide er der risiko for abort eller tidlig fødsel, og personer med visse kroniske sygdomme er i risiko for alvorlige manifestationer. For at bestemme betydningen af Q-feber for folkesundheden og understøtte forebyggelse, er der brug for mere viden på området.

Vand- og fødevarerudbrud

I en globaliseret tid er der mangedannede mave-tarm-infektioner, der kan ramme danskerne på forskellige måder. Dette blev understreget tidligt i 2007, hvor spildevand fra et rensningsanlæg forurenede drikkevandsforsyningen i et område af det nordlige Køge, EPI-NYT 10/07. Udbruddet var karakteriseret ved et usædvanligt bredt spektrum af ætiologier – reflekterende diversiteten i indholdet af smitstoffer i spildevand fra en større dansk by.

Godt 200 danskere blev i 2007 anmeldt med shigellose som følge af forurenede, importeret babymajs, EPI-

NYT 35/07. Selv om tilbagetrækning af babymajs blev påbegyndt hurtigt efter at udbruddet var erkendt, blev det et af de største udbrud af fødevareråbåren bakteriel gastroenteritis i mange år. Ligesom udbruddet med ETEC og Salmonella fra importeret basilikum i 2006, EPI-NYT 51/06, illustrerer disse sager de nye fødevarerisici, som følger importeret frugt og grønt fra områder, hvor produktionshygiejnen kan være problematisk.

Konsekvenser af antibiotikaforbrug

Danmark er i eliten hvad angår lav forekomst af resistente bakterier og rationel brug af antibiotika. Der er dog i de seneste år set tendenser i den modsatte retning. Et velkendt eksempel er stigningen i MRSA-infektioner; et problem, der måske er på vej under kontrol, EPI-NYT 22/07. Men andre problemer, fx stigende forbrug af bredspektrede antibiotika som fluorkinoloner, cephalosporiner og carbapenemer, presser sig på. Dette forbrug kan bidrage til øget resistens, EPI-NYT 46/07, men også til stigning i antal tilfælde af antibiotika-associeret diarré forårsaget af *Clostridium difficile*. En særlig virulent type – *Cl. difficile* ribotype 027 – er i undersøgelser blevet relateret til forbrug af fluorkinoloner. Denne type, som i 2007 blev påvist også i Danmark, EPI-NYT 26/07, udgør en udfordring for sygehushygiejnen. Den er bl.a. forbundet med højere syge- og dødelighed end de fleste traditionelle varianter af *Cl. difficile*.

Truslen fra fugleinfluenza

I 2007 spredte fugleinfluenza af typen H5N1 sig yderligere, og Afrika kom sammen med Asien i fokus som de områder, hvor fugleinfluenza har de største konsekvenser. Humane tilfælde er løbende rapporteret til WHO, og smitten er sket under forhold med meget mangelfuld hygiejne. Fugleinfluenza udgør ikke i sig selv en trussel for folkesundheden, såfremt udbrud håndteres korrekt. Der er intet der tyder på, at fugleinfluenza af typen H5N1 er ved at mutere, så den lettere overføres til eller mellem mennesker. Udviklingen følges dog fortsat nøje.

(K. Mølbak, Epidemiologisk afd.)

9. januar 2008

Individuelt anmeldelsespligtige sygdomme

Antal anmeldelser modtaget i Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Tallene for 2008 er foreløbige.

Tabel 1	Uge 1 2008	Kum. 2008 ¹⁾	Kum. 2007 ¹⁾
AIDS	1	1	0
Anthrax	0	0	0
Botulisme	0	0	0
Creutzfeldt-Jakob	1	1	1
Difteri	0	0	0
Fåresyge	0	0	0
Gonoré	3	3	4
Hepatitis A	1	1	2
heraf smittet i udlandet	0	0	2
Hepatitis B (akut)	0	0	0
Hepatitis B (kronisk)	3	3	7
Hepatitis C (akut)	0	0	0
Hepatitis C (kronisk)	2	2	5
HIV	3	3	4
Hæmorrhagisk feber	0	0	0
Kighoste (børn < 2 år)	0	0	3
Kolera	0	0	0
Legionella pneumoni	1	1	1
heraf smittet i udlandet	0	0	0
Lepra	0	0	0
Leptospirose	0	0	1
Levnedsmiddelbåren sygdom	6	6	7
heraf smittet i udlandet	1	1	1
Meningitis, purulent			
Haemophilus influenzae	0	0	0
Listeria monocytogenes	0	0	1
Streptococcus pneumoniae	0	0	3
Anden ætiologi	0	0	0
Ukendt ætiologi	0	0	0
Under registrering	8	8	-
Meningokoksygdom	0	0	0
heraf gruppe B	0	0	0
heraf gruppe C	0	0	0
heraf uspec.+ andre	0	0	0
Mæslinger	0	0	0
Neuroborreliose	2	2	4
Ornitose	0	0	0
Pest	0	0	0
Plettyfus	0	0	0
Polio	0	0	0
Rabies	0	0	0
Røde hunde (i graviditeten)	0	0	0
Røde hunde (medfødt)	0	0	0
Shigellose	2	2	2
heraf smittet i udlandet	1	1	0
Syfilis	2	2	2
Tetanus	0	0	0
Tuberkulose	7	7	6
Tyfus/paratyfus	1	1	0
heraf smittet i udlandet	1	1	0
VTEC/HUS	3	3	0
heraf smittet i udlandet	1	1	0

¹⁾ Kumulativt antal modtaget i 2008 og i samme periode 2007

Udvalgte laboratoriepåviste infektioner

Antal prøver, isolater og/eller anmeldelser modtaget i laboratorier, Statens Serum Institut.

Tabel 2	Uge 1 2008	Kum. 2008 ²⁾	Kum. 2007 ²⁾
Bordetella pertussis (alle aldre)	1	1	3
Gonokokker	1	1	6
heraf kvinder	2	2	0
heraf mænd	8	8	6
Listeria monocytogenes	0	0	2
Mycoplasma pneumoniae			
Luftvejsprøver ³⁾ PCR	1	1	23
Serumprøver ⁴⁾ MPT	4	4	10
Streptokokker ⁵⁾			
Gruppe A streptokokker	4	4	5
Gruppe B streptokokker	3	3	1
Gruppe C streptokokker	1	1	1
Gruppe G streptokokker	5	5	1
S. pneumoniae	60	60	46
Tabel 3	Uge 51 2007	Kum. 2007 ²⁾	Kum. 2006 ²⁾
MRSA	11	667	-
Tarmpatogene bakterier ⁶⁾			
Campylobacter	19	3847	3205
S. Enteritidis	6	561	560
S. Typhimurium	3	350	408
Andre zoon. salmonella	7	716	688
Yersinia enterocolitica	3	271	212
Verocytotoksin- producerende E. coli	3	159	146
Enteropatogene E. coli	6	197	265
Enterotoksigene E. coli	3	305	242

²⁾ Kumulativt antal i 2008 og i samme periode 2007

³⁾ Luftvejsprøver med positiv PCR

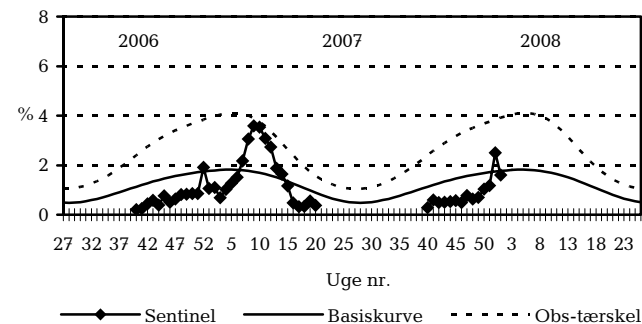
⁴⁾ Serumprøver med positiv komplementbindingstest, MPT

⁵⁾ Isoleret i blod eller spinalvæske

⁶⁾ Se også www.mave-tarm.dk

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2006/2007/2008

Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer
 Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi
 Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi
 Supplerende information: Influenza-Nyt, www.ssi.dk